

Відповідно буде спотворюватися їх дія в системі граничних значень індикаторів «безпеки економічного простору» господарюючого суб'єкта.

ε) всякий набір критеріїв і граничних значень показників «безпеки економічного простору» господарюючого суб'єкта буде також мати відносний характер у зв'язку з тим, що безпека за своєю суттю є відносною категорією. При цьому деякі відносно сприятливі соціально-економічні показники можуть насправді приспрати пильність і приховати реальний стан справ в економіці.

ж) «тіньова» економіка спотворює критерії та порогові значення показників «безпеки економічного простору» не тільки країни або регіону, але і господарюючих суб'єктів будь-якого структурного рівня економічного простору. Облік її ролі в економіці вимагає спеціального підходу і дослідження при аналізі всього комплексу критеріїв забезпечення безпеки об'єкта.

Критерієм економічної безпеки держави служить ступінь відповідності проведеної ним економічної політики ефективної національної стратегії та ступінь довіри до неї, як всередині держави, так і з боку міжнародних організацій.

Список літератури:

1. Захарченко В.І. Економічна безпека регіону: Навч. підручник. – Одеса: Астропрінт, 2002. – 64с.
2. Захарченко В.І., Меркулов Н.Н., Халикян Н.В. Экономическая безопасность бизнеса: Навч. підручник. – Одеса: Наука и техника, 2009. – 176с.
3. Коваленко М.А., Нагорна І.І., Радванська Н.В. Економічна безпека корпоративного підприємства: навч. Посібник. – Херсон: Олді-плюс, 2009. – 404с.
4. Козаченко Г.В., Пономарьов В.П., Ляшенко О.М. Економічна безпека підприємства: сутність та забезпечення: монографія. – К.: Лібра, 2003. – 280с.

Башинська І.О., Крисенко А.В.

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВА

Одеський національний політехнічний університет, Одеса

Головною метою управління сучасним виробництвом є забезпечення ефективності діяльності підприємства та інноваційний розвиток, тому успіх багато в чому залежить від персоналу та рівня його підготовленості.

У таких умовах увага до персоналу є настільки актуальна, що персонал розглядається як основний засіб підвищення ефективності діяльності підприємства.

Інтелектуальна праця – це праця, що породжує знання, праця, що вимагає перетворення відомих елементів у зовсім нові конфігурації, комбінації необхідні саме в рамках поточної ситуації [1].

Важливим фактором досягнення високих результатів є інтелектуальний капітал, носієм якого є людина. Тому, на сьогоднішній день, основним завданням управління персоналом є ефективне використання трудового потенціалу підприємства [2].

Метою роботи є розкриття особливостей інтелектуального потенціалу, обґрунтувати його значення для розвитку сучасного підприємства.

Питанням щодо сутності та значення інтелектуального потенціалу приділяють увагу такі дослідники, як М.Я. Демчишин, Ю.В. Гава, Л.В. Городянська, І.П. Мойсеєнко, В.А. Садовський, Е.А. Стеценко та ін. Аналіз літературних джерел із даної проблематики дозволяє виділити три підходи до трактування поняття «інтелектуальний потенціал»: ресурсний, функціональний та цільовий підходи; і три підходи до

трактування поняття «інтелектуальний капітал»: сукупність цінностей, процес, результат.

Інтелектуальний капітал – це знання, які можуть бути перетворені в прибуток та оцінені. Таке широке визначення, на думку російських фахівців, охоплює будь-які технологічні, управлінські та ринкові новини, які можуть бути інновацією, тобто приносити додатковий прибуток [3]. Загалом, інтелектуальний потенціал – це сукупність теоретичних знань, практичного досвіду та індивідуальних здібностей працівників.

Інтелектуальний потенціал персоналу визначається особистими здібностями, якостями, рівнем освіти і практичними навичками. За рахунок постійного вдосконалення професійної підготовки фахівців розвивається інтелектуальний потенціал підприємства. Саме з особливостями інноваційної діяльності на сучасних підприємствах пов'язана необхідність постійного вдосконалення професійної підготовки.

Не дивлячись на те, що в даний час будь-яка діяльність базується на колективній основі, особистісний та професійний розвиток інтелектуального потенціалу кожного працівника стає необхідним, тому потрібно визнати, що особистісний інтелектуальний потенціал є важливим чинником економічного зростання.

Процес розвитку інтелектуального потенціалу підприємства найбільш ефективний з урахуванням індивідуальних відмінностей персоналу підприємства, які можна розділити на три групи:

- 1) демографічні характеристики (вік і стать);
- 2) компетентність (схильності і здібності);

3) психологічні особливості (система цінностей, установки, ставлення до роботі, характер).

Всі професійно-важливі якості можна розділити на п'ять груп:

- 1) властивості особистості (темперамент, творчі здібності);
- 2) психофізіологічні особистісні якості (стан здоров'я працівника, працездатність, пам'ять, мислення);
- 3) професійні особистісні якості (ділові та моральні особистісні якості);
- 4) кваліфікаційні характеристики (трудові навички та вміння);
- 5) якості, зумовлені специфікою діяльності (вимоги, обумовлені характером діяльності).

Інтелектуальний потенціал персоналу вдосконалюється за допомогою різноманітних програм навчання, тренінгів та семінарів, за допомогою яких вдається покращувати і розвивати знання, вміння і навички.

Потрібно пам'ятати і те, що будь-які підприємства мають певні технології та виробничий процес, самі це служить причиною того, що вони не можуть скористатися фахівцями, підготовленими на інших підприємствах, тому в більшості підрозділів можуть працювати лише фахівці, навчені на підприємстві. Отже, формується внутрішньовиробнича система підготовки персоналу.

У персоналу необхідно розвивати ініціативу, допитливість, так як саме ці якості зможуть забезпечити успіх у роботі. При цьому необхідна підготовка тих, хто здатний висувати нові ідеї та працювати в нових умовах. Вміння і навички повинні характеризуватися актуальністю, міцністю, можливістю вдосконалення.

Таким чином, розвиток інтелектуального потенціалу має спиратися в першу чергу на розвиток особистості кожного окремого працівника. Творчі здібності працівників вимагають розвитку, оскільки саме вони, як правило, стають джерелами інноваційних ідей, способів вирішення проблем або прийняття неординарних рішень.

Список літератури:

1. Кирсанов К.А., Буянов В.П., Михайлов Л.М. Теория труда. – М., 2003. – С. 15-16.
2. Алексина О.Ф., Гонтарь В.В., Лаврентьев В.А. Формирование кадров управления на промышленных предприятиях: Учебное пособие. – Н. Новгород: ВГИПА, 2004. – С.44.
3. Махомет Ю.В. Сучасна характеристика та структура інтелектуального капіталу підприємства. /Ю.В. Махомет // Економічний простір: Збірник наукових праць. - Дніпропетровськ: ПДАБА. – 2009. – №25. – С.221-229.

Дев'ятьярова К.Ю., Ковтуненко Ю.В.

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА

Одеський національний політехнічний університет, Одеса

Обґрунтування актуальності проблеми. Активний розвиток нової економіки у світі і посилення конкуренції серед підприємств диктує усім суб'єктам господарської діяльності правила гри за новим форматом, як окремим підприємцям, фірмам, компаніям так і суверенним державам та їх об'єднанням. Сучасна економіка формується таким чином, що будь-який член господарчої діяльності (об'єкт економічної безпеки) внаслідок значно зрослої взаємної залежності на всіх рівнях не може забезпечити завдання ефективного вирішення своїх економічних і соціальних проблем без урахування проблем безпеки в сфері економіки. Тому надзвичайно важливо приділяти питанню економічної безпеки підприємства значне місце у наукових економічних дослідженнях.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В останнє десятиліття проблема безпеки в сфері економіки, а економічної безпеки привертає пильну увагу українських і зарубіжних дослідників. Проблема економічної безпеки підприємництва, досліджується у наукових працях таких відомих вітчизняних та зарубіжних науковців, як Л. Абалкін, В. Абрамов, Ю. Алтухов, В. Андрійчук, Г. Андрощук, О. Барановський, І. Бінько, В. Богомолов, А. Блінов, З. Варналій, Г. Вечканов, О. Власюк, В. Воротін, А. Гальчинський, В. Геєць, Т. Гладченко, О. Гончаренко, А. Горбунов, В. Духов, А. Драга, М. Єрмошенко, А. Качинський, В. Кириленко, Т. Клебанова, Т. Ковальчук, А. Козаченко, М. Козоріз, Б. Кравченко, П. Крайнєв, Д. Ляпін, І. Мазур, О. Маліновська, В. Мунтіян, Г. Пастернак-Таранушенко, Н. Реверчук, В. Сенчагов, А. Сухоруков, Т. Хайлова, В. Шлемко та ін.

Метою роботи є вивчення та опис проблеми безпеки економічного простору господарюючого суб'єкта.

Виклад основного матеріалу. Значне зростання обміну міжнародного характеру у виробничій та фінансовій сферах, що характеризується використанням нових інформаційних технологій, відрізняється підвищеннем нестабільної ситуації як у міжнародному потоці капіталу так і на фінансових ринках. Оскільки для кожної окремої країни дуже важливо зберегти достатньо простору для дій та маневрів, а також бути достатньо гнучкою для під лаштування під нестабільні та динамічні умови міжнародної економіки, постало питання відкритості економік держав а також забезпечення економічної безпеки на всіх можливих рівнях економічної сфери.

Питання оптимального співвідношення між «відкритістю» економіки і захистом національних інтересів як ніколи гостро постає перед кожною країною у зв'язку із умовами загальної взаємозалежності. Це питання актуальне і для України. В умовах